

Становище

за нуждите на обявения конкурс за академичната длъжност *Доцент* в професионално направление ПН. 2.3.Философия /Теория на познанието/ за нуждите на катедра "Философия", Философския факултет на СУ „Св. Климент Охридски“, обявен в ДВ, бр. 55 от 28 юни 2024 г.

От проф. д-р Веселин Христов Дафов,
Философски факултет на Софийски университет „Свети Климент Охридски“

Единствен кандидат допуснат до участие в конкурса от упълномощената за тази цел от **Декана** на Философския факултет на СУ комисия по допустимост, която преценява дали кандидатът отговаря на формалните изисквания за участие в конкурса е **доц. д-р Росен Любомиров Люцканов**. Отделно от това, съгласно взетото **без никакво разногласие** решение на настоящото по тази процедура Жури, кандидатът отговаря на минималните национални изисквания, с което решение кандидатурата на доц. Люцканов се допуска до оценяване и се дава ход на процедурата. Моят глас „за“ се основава на преценката, че представената академична и публикациона дейност, отговаря напълно и дори надвишава многократно условията на чл. 24, ал. 1 на *ЗРАСРБ*, вкл. минималните национални изисквания към научната и преподавателската дейност, определени в чл. 26, ал. 2 и 3 на *ЗРАСРБ*, чл. 1а и чл. 53, ал. 4 на *Правилника за приложение на ЗРАСРБ*, *Таблицата* за изпълнение на критериите за националните минимални изисквания за доцент за Област 2. Хуманитарни науки, Професионално направление 2.3. Философия в Приложението към чл. 1а, ал. 1 на *ЗРАСРБ* по чл. 26, ал. 2 и 3. Освен това, нека

заявя това още тук, след внимателно прочитане на всички предложени публикации, нямам никакво съмнение в авторството на предложените текстове и изключвам всякакви форми от плагиатство или други подобни.

Накратко казано: академичната (в три от своите измерения: публикационна, изследователска и преподавателска) дейност на доц. Люцканов е впечатляваща – и като *мяра*, и като *брой* (Нека тук отбележа факта, че кандидатът Росен Люцканов е вече доцент и се явява с нов набор от постижения, с които наново покрива изискванията за доцент). Не ще си позволя да изброявам доказателствата за това си твърдения, доколкото те личат в документите по конкурса. Но ще си позволя да обсъдя накратко единствено само *теглото* на последната от трите измерения – тази на публикациите, доколкото доц. Люцканов отдавна се радва на добро име сред преподавателската колегия, а изследователския (включително и преводачески размах) са със световен мащаб.

Голямото достойнство в работата на доц. Люцканов е старателния начин, по който се извършват описания-изследвания. Когато Росен Люцканов се захваща с изследването на епистемологията на разногласието или критическото мислене, той настоява за систематичния начин, по който ще стори това. Като надеждата, че това ще бъде именно философско, а не някакво друго дело, идва от това, че всеки от разглежданите въпроси може да бъде отнесен към вече случило се в историята на философията постижение (Виж например Заключение на „Наръчник за критическо мислене“, стр. 379-380) или пък изхождайки от връзката между философия и математика (по линия на анализа на основни понятия, концептуални разграничения и техните формализации) да се предложат изчислителни процедури за установяване на истината по мяра, брой и число (Виж например Увода от „Епистемология на разногласието“, стр. ix-x. Може би все пак е редно да се отбележи, че в Книга Премъдрост Соломонова 11:21 се казва, „по мяра, брой и тегло“ (както е и на английските преводи, но и на другите европейски езици), както е и в заглавието на

„Епистемология на разногласието“, но не и както е дадено в Увода на стр. х, „по мяра, брой и число“).

Въпросното достойнство позволява „Наръчник по критическо мислене“ да бъде ползван като *определител* по критическо мислене, а „Епистемология на разногласието“, като *логаритмична* таблица, която ни позволява на намиране стойности по истина.

Но именно и тези големи постижения в посочените книги определят и недостатъците от такова философстване (това, разбира се, не би трябвало да изненадва Росен Люцканов, който знае как има момент, в който плуването и даването са едно и също) и самият автор има самосъзнание (впрочем тук е момента да декларирам, че формулираните в СПРАВКА ЗА ОРИГИНАЛНИТЕ НАУЧНИ ПРИНОСИ самооценки напълно отговарят на представеното).

Определителят ни помага да установим вида на нещо (чийто клас или род обаче вече знаем), на което се натъкваме, - по неговите характеристики, зад които дори можем да припишем, че стоят прояви и свойства. Но не и да го въдим, да се грижим за него, да го развиваме, да го подобряваме или унищожаваме. С което формулирам и главния недостатък на „Наръчника...“, за чийто философски основания подозирам, че трябва да държим отговорно разбирането на Росен Люцканов за системност, а именно като изчерпателност, но не и като това, което позволява различни неща (елементи) да бъдат взимани хем като различни, хем като все пак *различни* [неща, моменти, прояви, функции, агенции, акции и т.н.] *на едно и също*, което позволява във всяко едно от тях да открие начало, принцип, който е общ за тях, без самият той да е на свой ред [нова] характеристика. Това личи в проблемът за края на изброяването – правим го като почувстваме, че вече е достатъчно, но не спираме да внимаваме дали няма да се появи нещо, което да трябва да добавим към предишните. И така може да се плува в морето от единичности до безкрай, без да се удавим, но и без да сме преплували.

За да ползваме таблици за логаритмуване, преди това трябва да приведем числото във вид „удобен за логаритмуване“. И с тази метафора

формулирам и недостатъка, който разпознавам в извеждането на разногласието по мяра, брой и тегло. В случая държа отговорно разбирането на Росен Люцканов за социалност. Макар и да е похвален опита за социална епистемология, в този вариант се натъкваме на едно онтологическо самоограничение. Към социалното тук се подхожда като механика, като към механизъм от различни агенти, всеки от които всъщност е именно субекта на *истиноносителството* и *истинонатъквателството*. И получаването на обща, социална истина става въпрос за калибриране, а не за изследване, самосъздаване и творчество. Социалното се взема като това, в което на едно познаващо му се налага да действа с друго познаващо, а не като такова, в което е възникнало познаващо, което да надхвърля агентурното, взето като носещо се от индивидуално-човешкото. Субектът на познанието на истината в книгата на Росен Люцканов остава отделния човек, взет като агент.

Прочит на книгата, при който се опитвах да проиграя многобройните примери (тук е редно да отбележа евристичния и хитроумен, но винаги много умен, начин по който Росен Люцканов работи по аргументите си, наслажда за читателя) не през отделни хора, а през държави, екипи, отбори, компании, семейства и т.н. показва редица невалидности на претенцията за социалност на тази епистемология, макар и да има своята роля при изработването на такава. Ще си позволя да помоля и Росен Люцканов да вземе отношение по този въпрос – с какво разбиране за социалното изобщо може да се навлиза в областта на познанието, има ли същества, основани не непременно в биологичното, които също са агенти на познание (слава Богу в ерата на ИИ, сякаш е лесно човек да избегне упреци за метафизичен, в лошия смисъл на думата, или теологичен уклон, когато задава подобни въпроси)?

Освен това стои и въпросът за реалността на самото разногласие и неговата онтология, доколкото остава пренебрегнат ангажиментът към това как изобщо е възможно разногласието и откъде (от кой, от какво същество, от какъв точно субект) то изобщо може да получава своето битие?

Приемам всички формулирани приноси на автора относно 13-те други публикации.

В заключение давам своето категорично становище „за“ кандидатурата на Росен Люцканов за длъжността по конкурса – доцент по Теория на познанието на Софийския университет - и ще гласувам убедено, с удоволствие за това и очаквайки с нетърпение ползотворна съвместна работа в катедра „Философия“.

17.09.2024

проф. д-р Веселин Дафов

Св. мчци Вяра, Надежда и Любов
и майка им София